

MERKISDAGUR

Eivind hevur verið handilsmaður í 75 ár

Eftir Jústinus Leivsson Eidesgaard

Klokkan er farin av tíggju og tað er mánamorgun í hesi vikuni í Oyndarfirði. Atlanta Hومان er til handils. Ein gulur vørubíur hjá Poul Michelsen stendur uttanfyri. Tað er mjólkín til oyndfirðingar, hann er komin við. Við kassan situr unglingurin Finnur Lómstein Petersen. Hann er abbasonur Eivind og hann loysir av, nú Sosialurin er á vitjan í samband við at Eivind í vikuni hevur verið handilsmaður í 75 ár. Ein starvsaldur, sum fá røkka. Eivind er føddur 13 januar 1928 og er sostatt 89 ára gamal og hann er framvegis til arbeiðis.

– Eg havi verið glaður fyri mitt arbeiði og tað eri er framvegis, men nú forbjóðar tað seg sjálv, aldurin er so høgur. Eg má gevast, eg veit ikki akkurát nær. Eg veit ikki, um alt sær øðrvísi nú, men eg minnst meg ikki vera farnan til arbeiðis við gron. Eg havi kent eina ógvuliga stóra gleði við mínum arbeiði. Kanska hevur tað nakað við tað at gera, at tá ið arbeiðsdagurin er liðugur, havi eg stongt handilin ordiliga. Petur á Hellunum, sum var keypmaður í mong ár, segði einaferð við meg: “Minst nú til, tá tú stongir handilin, so stong ordiliga.” Tað hann meinti við var, at eg ikki skuldi taka trupulleikarnar úr handlinum við heim til hús og tað er nakað, sum eg havi hildið og kanska júst tí, haldi eg, at nøgdsemið hevur verið so stórt í mínum arbeiði.

– Mínar 75 ára starvsroyndir siga mær, at søla er altíð ójovn og tað nyttar einki at ganga upp í tað. Eg má royna at vera glaður, eisini tá ið sølan er í botni. Og eg skal ikki klaga, eg havi livað av handilsstarvinum, líka síðan eg stóð fyrstu ferð í handli, tað var í kjallaranum heima hjá okkum á Fløtti, eg var 14 ára gamal, og elsti beiggi mín Petur hevði handil og eg arbeiðdi hjá honum.

76 eftirkomarar

Tað hevur vignast betri hjá Eivind enn hjá teimum flestu. Síðan Eivind og Esther gingu í hjúnarlag 20 mai í 1950 eru 76 eftirkomarar eftir tey. Eivind og Esther eiga fimm børn.

– Spyr meg ikki akkurát um hvussu nógv av hvørjum, tí so má eg fara at telja, men eg kenni tey øll. Eg eri eisini oldurabbi og tað

75 ára starvsdagur, tað eigur at geva minst ein riddarakross, ein fortjensmedailja er ovltíð fyri Eivind, sum er kongatrúgvur og sambandsmaður um ein háls. Vónandi lesur ríkisumboðsmaðurin Dan M Knudsen hesar reglur, nú áðrenn hann pakkar sekkin og fer í tænastru í uttanríkisráðið sum konsulentur

var stuttligt at vera til barnadóp í kirkjun, har bæði eg og olduomman vóru hjástødd. Esther hevur verið sjúk seinastu tíðina. Tað er ryggurin, sum er viknaður. Hon hevur verið á sjúkrahús og er nú á Ellis og Røktarheiminum í Runavík og kemur fyri seg aftur. Hon hevði tað ikki nakað serligt í gjár, men man tað ikki fara at ganga, hon fer at koma seg. Hon er trý ár yngri enn eg og er eisini komin upp í árin. Vit hava havt krúndiamantbrúdleyp.

– Esther var heima, meðan børnini vóru smá. Seinnu árin hevur hon verið í handlinum. Døturnar vóru eisini raskar at standa í handlinum, áðrenn tær fluttu heiman. Vit vitjaðu hana í gjárkvøldi, næstelsta dótturin Anni og eg. Undarligt ikki at vera saman, tá ein hevur gingið lívsleiðina saman

í so mong ár.

– Eg og Esther fóru niðan á Marknagil at vísa ommuni Annu Sofíu í Hoygarðshúsi elstu dótturina Judith, tá ið hon var fødd. Omma var starblind, hon búði tá hjá dótturini Magninu og hon føldi uppi á andlitinum á Judith fyri at gera sær eina mynd av langbarnabarninum, sigur Eivind. Yvirritaði og Eivind eru í nærmastu familju, pápi og hann vóru systkinabørn, høvdu felags ommu, sum er langomma mín. Og hon gjørdist elligomul, heili 96 ár, sum var ógvuliga gamalt fyrsti í fimtiárunum í farnu öld.

Vit sita inni í køkinum í handlinum. Her er te og vaniljukransar á borðinum. Her er kalt, okkurt er galið við radiatorinum. Kalt er í erva, fjøllini gráhvít og seyðurin

liggur niðalaga. Tað kólnar eisini í skraltótta frystidiskinum úti í handlinum. Hann hevur gingið í 36 ár, men nú gekk frystarið fyri. Reimarnar sum drivu motorin slitnaðu. Hetta er nú umvælt og frystivørurnar, sum liggja í frystiboksunum hjá familjuni kring bygdina, verða í kvøld savnað aftur í frystidiskin. Hurðin gongur, fólk koma í handilin og abbasonurin Finnur kemur javnan inn til abban at spyrja um prís.

– Eg haldi, at hann hevur evnini til handil, abbasonurin, mutlar hann fyri seg sjálv.

– Tá ið eg var yngri, mintist eg prísir á øllum í handlinum. Nú er minnið kámað, men eg minnst tað mesta.

– Harra Gud, sum eg sakni Andrias í Skúlanum. (Thomsen). Vit vóru javnaldrar systkinnabørn og hann kom í handilin hvønn einasta dag, aftan á døgurða, tá ið hann var fluttur aftur til Oyndarfjarðar. Hann sat akkurát har, sum tú situr. Vit høvdu mangt prátið. Nú eru longu fimm ár síðan hann fór.

Handil og fisk

Beiggi mín Petur hevði stýrimansútbúgving og var sjómaður. Men hann gjørdist sjúkur í maganum og noyddist at leggjast uppi, tí fór hann at handla. Hann byrjaði handil í einum sethúsum niðri í bygdini, í Hoygarðinum. Og síðan flutti hann handilin niðan til okkum í kjallaran. Tá ið Jóan Pauli Thomsen doyri í 1942, er Hálvmørkhandilin til sølu og Petur keypir hann. Vit handlaðu stutt uppi hjá okkum. Vit keyptu ikki fisk undir krígunum, men fóru undir hetta eftir kríggið í 1945.

– Allir mínir javnlíkar fóru til skips, men tað lá ikki til mín. Eg havi verið ein túr til skips, og tað var við Maseppu. Pápi var við. Vit vóru fyra dagar á Mýlingsgrunninum og fingi einki og komu inn aftur. Tað var mín tíð á sjónum og tað var slett ikki nakað fyri meg. Kanska ein orsök til, at eg ikki var meira á sjónum var, at ungir menn sluppu ikki til skips undir krígunum. Tað var kanska gott fyri meg, tí vanliga høvdu menn einki annað at velja, enn at fara til skips.

– Eg minnst at prísurin á hýsu var 45 oyru fyri kilo ið og 65 oyru fyri toskin. Fiskurin var turkaður niðri í fjørðuni niðanfyri handilin

og heilt heim til kirkjuna. Tað var viðbrekið arbeiði at turka fisk. Vit máttu ansa eftir, at hellan ikki var ov heit av sólini, tí annars loyptist fiskurin og so var neyðugt at ansa eftir, at ikki regn kom í.

– Útróðrarfiskurin varð saltaður í kjallaranum í Hálvmørkshandlinum og síðan turkaður um summarið. Tveir oyndfirðingar Hans Martin, Mortan á Gutta og Palle Heini plagdu at flekja. Eg veit ikki, tað var ongin serlig forrætning í at takast við fiski. Eg minnst einaferð, at marknaðurin var so vánaligur, at vit tóku eitt parti heim aftur og máttu rinda fyri dupulta frakt. Poul Hansen keypti fiskin og vit høvdu tap av honum.

Petur bróður fekk heilsuna aftur og flutti niður til Danmarkar við familjuni miðskeiðis í fimtiárunum.

